

Nummer 45

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden september en oktober 2007 in Nederlandse dag- en huis-aan-huisbladen.

Europa geeft Zeearend weer vleugels *NRC/Handelsblad, 6 september 2007*

De in 1979 ingevoerde EU-richtlijn heeft veel bedreigde diersoorten meetbaar geholpen, vooral vogels door aanwijzing van speciale beschermingszones, de Vogelrichtlijngebieden. In Nederland zijn voor 97 soorten beschermde gebieden aangewezen. Het gaat om 79 gebieden, ruim één miljoen hectare groot, vooral open water. Samen met de habitatrichtlijn, die ook andere planten en dieren

beschermt, vormt de Vogelrichtlijn het EU-netwerk Natura 2000. Doel is handhaving van biodiversiteit door een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op te zetten. Dat de Zeearend sinds vorig jaar ook in Nederland broedt, is te danken aan de Vogelrichtlijn. Een ander voorbeeld is de Grote Zilverreiger. Tien jaar geleden kwam deze soort alleen nog voor bij de Neusiedlersee in Oostenrijk. Via andere gebieden kwamen ze in de Oostvaardersplassen terecht.

Drie Korhoenders uitgezet op Veluwe *NRC/Handelsblad, 7 september 2007*

In Nationaal Park De Hoge Veluwe zijn 7 september 2007 drie Korhoenders uitgezet, een vogelsoort die al bijna dertig jaar niet meer in dit gebied is gesignaleerd. Het trio maakt deel uit van een groep van dertig Korhoenders die de komende weken worden uitgezet. Op de Sallandse

Ijsvogel verovert Friesland.

Foto: W. Smeets.

Heuvelrug met de laatste groep in het wild levende Korhoenders in Nederland, leven ook nog ongeveer dertig Korhoenders. Over hetzelfde onderwerp een bericht in de Volkskrant, het Algemeen Dagblad en de Twentsche Courant van 8 september 2007. Op 18 september 2007 verscheen in Trouw een kritisch artikel over het uitzetten van deze drie Korhoenders op de Veluwe en in de nabije toekomst duizend stuks. Op 7 oktober verscheen er in het NRC/Handelsblad een kritisch artikel onder de kop, 'Aanklooiën met het Korhoen'. In Grasduinen van 31 oktober 2007 verscheen over het onderwerp een artikel onder de kop 'Spannende tijden voor Korhoen'.

IJsvogel verovert Friesland

Leeuwarder Courant, 13 september 2007
Het gaat heel goed met de IJsvogel in Friesland, de laatste weken is de soort op tal van plaatsen waargenomen. Meldingen kwamen binnen uit Lindevallei, Nij Beets, Flansum, Ameland, Sneek, Oosterbierum, Bakkeveen, Roodhuis, Tirns, Heerenveen, Joure, Leeuwarden, Burdaard, Zwaagwesteinde en Kornwerderzand. In Leeuwarden vloog een IJsvogel zich dood tegen een raam. Deze vensterslachtoffers komen veel voor bij deze vogelsoort.

Muggenplaag Schier zegen voor zwaluwen

Leeuwarder Courant, 13 september 2007
De overvloed aan muggen op Schiermonnikoog was deze zomer slecht voor het toerisme maar heel goed voor de eilander zwaluwen. Bij veehouder Theun Talsma op de Kooiplaats waren bijna dubbel zoveel nesten bezet als vorig jaar. Het voedselaanbod is zo fantastisch overvloedig, dat Boerenzwaluwen half september nog druk bezig zijn met het opbrengen van jongen uit het derde legsel. Het maakt voor de soort veel goed na de natte en koele periode van half juni tot half juli, die op de vaste wal het broedsucces temperde.

Bedreigde vogelsoorten nog zeldzamer dan werd aangenomen

NRC/Handelsblad, 7 september 2007
Bedreigde vogelsoorten zijn waarschijnlijk nog meer bedreigd dan altijd is aangenomen. Vogelbeschermers

hebben de grootte van vogelpopulaties stelselmatig overschat omdat zij meestal alleen de mannetjes telden. Die vallen meer op. Ze namen aan dat er evenveel vrouwtjes zouden zijn. Dat blijkt niet het geval: er zijn meestal veel minder vrouwtjes dan mannetjes, de populatieopbouw is scheef. Dat blijkt uit onderzoek van de ornitholoog Paul Donald van de Royal Society for the Protection of Birds (RSPB), gepubliceerd in het tijdschrift 'Ibis'. Gemiddeld over alle onderzochte soorten zijn er ongeveer 33% meer mannetjes dan vrouwtjes. Bij de sterk bedreigde soorten is die ongelijke verdeling nog opvallender.

Weidevogels hebben het moeilijk

Noordhollands Dagblad, 21 september 2007

Het gaat niet goed met de weidevogels in de regio Alkmaar. Vooral in het Heilooër Die en de Groot-Limmerpolder loopt het aantal broedparen terug. Dat blijkt uit een rapportage van het Noord-Hollands Landschap over de gebieden die de organisatie onder beheer heeft. In de jaren negentig was de trend in Noord-Holland positiever dan in de rest van Nederland. Maar dat is niet meer het geval. Sinds 2000 nemen de meeste weidevogelsoorten in aantal af. Alarmerend is de situatie van Kievit, Grutto en Graspieper die vijf procent per jaar afnemen. Het aantal Veldleeuweriken neemt in de provincie zelfs jaarlijks met tien procent af.

Kiekendief in dienst van Verenigde Naties

Leeuwarder Courant, 21 september 2007
Het kan raar lopen in de vogelwereld. De Grauwe Kiekendieven die in Afrika overwinteren, zouden in de toekomst wel eens kunnen dienen als verkenners voor de voedselorganisatie FAO van de Verenigde Naties. Als ze, zoals wordt vermoed, werkelijk in staat zijn in een heel vroeg stadium grote sprinkhanenconcentraties op te sporen, dan kunnen ze wel eens redders in nood blijken te zijn. Het lijkt er nu op dat de vogels kunnen voorzien waar de sprinkhanenplagen zich ontwikkelen. Ze komen al in die landbouwgebieden aan voordat de zwermen schadelijke insecten er zijn. Als dat werkelijk zo is, dan kan die kennis een

Succes keert zich tegen ganzen.

Foto: W. Smeets.

wapen zijn tegen hongersnood en tegen ecologische rampen.

Miljoenen gedode vogels

Leeuwarder Courant, 2 oktober 2007

Nationale overheden en de Europese Unie steken samen miljoenen aan euro's in de bescherming van trekvogels. Tegelijk worden in dezelfde landen miljoenen vogels omgebracht. Hoe goed de bedoeling van vogelbeschermers ook is, de praktijk blijkt weerbarstig. Van de vijfhonderd in Europa broedende vogelsoorten mogen 82 officieel worden bejaagd. Hoeveel er werkelijk door jagers worden geschoten is moeilijk te zeggen. De jachtbuit wordt officieel wel geregistreerd, maar het is lastig om vast te stellen welk deel van de werkelijke oogst wordt opgegeven. Het Duitse 'Komitee tegen den Vogelmoord' komt met onthutsende cijfers. De Fazant staat in de gezamenlijke EU-landen op de eerste plaats met 21,9 miljoen gedode vogels jaarlijks. Van de Houtduiven leggen er jaarlijks 15,5 miljoen het loodje, van de Zanglijsters 14,9 miljoen. Het aantal geschoten Grutto's is in het laatste jaar 13.274. De Kievit komt op meer dan een half miljoen. Om aan te geven hoe krom het Europese

natuurbeleid in elkaar steekt, komt het Komitee met het voorbeeld van de Veldleeuwerik. In Duitsland, Groot-Brittannië en Nederland is de veldleeuwerikenstand in dertig jaar met meer dan vijftig procent achteruitgegaan. Toch is deze vogel volgens Europese wetgeving nog bejaagbaar. De consequentie is dat jaarlijks binnen de Europese Unie meer dan 2,5 miljoen Veldleeuweriken worden gedood. Helemaal legaal.

Slechtvalken op Eindhovense rotsen

Eindhovens Dagblad, 6 oktober 2007

Voor het eerst in de geschiedenis van Eindhoven (voor zover bekend) is in de stad een slechtvalkenpaartje neergestreken. Nota bene op een vensterbank van de Vestedatoren, midden in het centrum. Maar eigenaar Vesteda voelt er niks voor om de beschermde vogels permanent onderdak te bieden. Daarom hebben leden van de Vogelwerkgroep De Kempen een fraaie slechtvalkennestkast gemaakt op het dak van een van de monumentale Philipsfabriekspannen van Strijp S. En nu maar hopen dat het jonge paar er in wil trekken.

Noot van de redactie: De laatste drie jaren zitten er regelmatig Slechtvalken op het

Minder vogels en vlinders op de hel.

Foto: W. Smeets.

PSV-stadion. Waarschijnlijk hebben Slechtvalken vroeger in de omgeving van Eindhoven gebroed, gezien de meldingen van Slechtvalken ('Vogels in Eindhoven', 1989 van P.L.Th.A. Maréchal) bij de visvijvers van Valkenswaard op 7 april 1928, 9 juni 1929 en 16 februari 1930 en in Eindhoven op 19 maart 1944.

Vier Korhoenders op de Veluwe dood
NRC/Handelsblad, 11 oktober 2007

Van de dertig Korhoenders die de afgelopen weken zijn uitgezet op de Hoge Veluwe, zijn er ten minste vier dood. 'Drie zijn er gepakt door een Havik en één door een Vos', meldt de projectleider Bart Boers van het nationaal park. 'Het is jammer, maar het was wel te verwachten. Het verlies zal vermoedelijk nog wel verder oplopen'.

Succes keert zich tegen gans
Leeuwarder Courant, 12 oktober 2007

Zo'n 600.000 Kolganzen, 330.000 Brandganzen, 290.000 Grauwe Ganzen en enkele honderdduizenden van andere soorten brengen het totaal op 1,5 miljoen overwintelaars in ons land, ruim vier keer zoveel als dertig jaar geleden. De aantallen rijzen de pan uit. Meer intensievere jacht wordt bespreekbaar. Dat zeggen

land- en provinciebestuurders en boeren, maar ook natuurbeschermers. De verhouding tussen de aantallen ganzen en de capaciteit van de opvang klopt niet meer. Als er geen extra geld voor gedooggebieden beschikbaar is, dan moet er naar andere oplossingen worden gekeken. Zoals naar meer jacht. It Fryske Gea is daar niet op voorhand tegen. Directeur Hosper vindt wel dat behoud van een gezonde ganzenpopulatie gegarandeerd moet zijn. Een vervolgerbericht in Trouw van 16 oktober 2007 onder de kop 'Grauwe Gans mag niet worden afgeschoten' meldt dat minister Gerda Verburg (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) op 15 oktober 2007 de Tweede Kamer heeft voorgehouden dat er voldoende alternatieven zijn voor de jacht. Over hetzelfde vervolgonderwerp een bericht in de Metro en in De Gooi- en Eemlander van 16 oktober 2007.

Frankrijk houdt vast aan jacht op Grutto
Leeuwarder Courant, 13 oktober 2007

Frankrijk is niet van plan de jacht op de Grutto's op te geven. De Europese Commissie heeft recent een actieplan voor de Grutto vastgesteld met het voorstel de jacht op deze vogelsoort te verbieden. Het plan is door de EU-lidstaten geaccepteerd,

uitgezonderd Frankrijk. Er geldt namelijk wel een jachtverbod tussen 1 februari en 31 augustus, daar valt de voorjaarstrek binnen. In het najaar worden vooral jonge Grutto's slachtoffer van de jacht. In Nederland gaat de stand jaarlijks nog met vier procent achteruit. In nog geen dertig jaar is de stand in de Afrikaanse overwinteringsgebieden gehalveerd.

Mussenhotel 'Tjilp Tjilp' aan de gevel Ventoseflat

Eindhovens Dagblad, 20 oktober 2007
Aan de klimopmuur van de Ventoseflat in Eindhoven, tegenover het Philipsstadion, is een nieuw kunstwerk verzeen. Het Bossche 'beeldhouwers'-duo Ellen Seegers en Arno Tummers liet er, in het kader van de Dutch Design Week, de 'Fly-Inn' aanbrengen. De vereniging Ventose, die het initiatief nam tot de verfraaiing, spreekt overigens liever over het 'mussenhotel': een in de vorm van de woorden 'tjilp tjilp' gegoten serie van 78 felgroene nestkastjes voor Huismussen. Het project dat € 4.500 kostte, is mede gesponsord door Woonbedrijf. Over hetzelfde onderwerp een bericht in *Dagblad de Pers* van 23 oktober 2007.

Minder vogels en vlinders op hei Trouw, 22 oktober 2007

De heidegebieden in Nederland staan onder druk. Karakteristieke diersoorten verdwijnen doordat de gebieden steeds droger worden en er meer bos en gras staan. De populaties van enkele soorten op de hei namen sinds 1990 af met ongeveer vijftien procent. Vooral vogels en dagvlinders op open, droge heidegebieden komen minder vaak voor. De Duinpieper en de Klapekster zijn helemaal verdwenen, de Tapuit laat zich amper nog zien. Over hetzelfde onderwerp een bericht in het *NRC/Handelsblad* van 22 oktober en *De Telegraaf* van 23 oktober 2007.

Beschermde Kerkuil beleeft een topjaar

Dagblad de Pers, 24 oktober 2007
De Kerkuil beleeft een topjaar, dat laat de Kerkuilenwerkgroep Nederland weten. Deze verwacht dat Nederland aan het einde van het jaar 2007 ongeveer drieduizend exemplaren van deze beschermde vogelsoort telt. Dat zijn er

duizend meer dan in het begin van dit jaar. Het niveau van 1962 lijkt te worden bereikt.

Dwaalgast uit Amerika trekt tientallen vogelaars

Leeuwarder Courant, 29 oktober 2007
Tussen graafwerkzaamheden voor de aanleg van de nieuwe jachthaven van Vlieland tuurden tientallen vogelaars naar een aangewaaide Dikbekfuut. Deze vogel komt slechts zelden in Nederland voor. De Dikbekfuut is van het Amerikaanse continent afgedwaald naar Europa. De voorlaatste keer dat de vogelsoort in ons land werd waargenomen, was in 1997 op het Alkmaardermeer bij Uitgeest.

Kleine Alk strandt in Schraard

Leeuwarder Courant, 30 oktober 2007
In Schraard bracht een kat een vreemd vogeltje naar huis. Het bleek om een Kleine Alk te gaan, die normaal op zee leeft en zelden in het binnenland wordt aangetroffen. Hij zoekt zijn voedsel, onder meer visjes, plankton en schelpdieren, op zee. Voor afdwalers naar het binnenland is het risico groot dat ze niet op eigen kracht de volle zee weer kunnen bereiken.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, smeets.foto@casema.nl.